

Kostel sv. Jana Křtitele v Brenné u Zákup – jaká je skutečnost?

Naše první seznámení s kostelem sv. Jana Křtitele bylo v roce 2003 po té, kdy se v kostele právě zřítily část stropu lodi. Kostel byl v té době vyrabovaný, nezamčený a volně přístupný. Vlivem dlouhodobé neúdržby byl v havarijním stavu na pokraji zániku, hrozilo zřícení celého stropu a krovů nesoucích střechu, zcela chyběla bání a střecha věže. Po dohodě s tehdejším administrátorem farnosti se náš spolek rozhodl, že se tento zdevastovaný a zcela osudu ponechaný barokní kostel pokusí pomoci zachránit a začal pomáhat farnosti s administrováním žádostí o dotace. Po základním zajištění a provizorní stabilizaci havarijních konstrukcí byla připravena postupná obnova krovu a stropu a položení nové střešní krytiny. V roce 2006 byla na základě výběrového řízení, organizovaného farností ve spolupráci se stavebním odborem Litoměřického biskupství, vybrána stavební firma Hlaváček z Litoměřic, která měla zkušenosti s opravou kulturních památek a tato firma postupně prováděla stavební práce. Kostel se díky úsilí našeho spolku, na základě zpracované žádosti, podařilo zařadit do Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR.

Postupně byl opraven propadlý strop kostela a celá střecha včetně velmi poškozeného krovu. Byla obnovena již neexistující bání věže a začalo se s obnovou omítek fasády. Na kostel byl zpracován standardní stavebněhistorický průzkum. Od roku 2011 byl kostel přímo pronajat našemu spolku, protože to bylo jediné řešení, jak pokračovat v započaté obnově v níž farnost již sama pokračovat nechtěla. Díky našemu spolku se úspěšně rozeběhla celková obnova této státem chráněné památky a postupně se podařilo získat na záchranu kostela téměř 11 mil. Kč. Veškeré opravy se uskutečnily s nulovým finančním příspěvkem vlastníka, tedy farnosti v Zákupích. Byly pokryty výhradně dotacemi od Ministerstva kultury ČR, Libereckého kraje a Města Zákupy. V posledních letech byly do obnovy kostela vkládány i vlastní finanční prostředky spolku.

V roce 2009 nastoupil do Zákup nový farář p. Grzegorz Wolański. Hned od počátku s ním byla spolupráce při obnově kostela velmi obtížná a s naším spolkem odmítal komunikovat. Možným a jediným řešením situace, kdy hrozilo úplné zastavení záchrany kostela, vzhledem k totálnímu nezájmu faráře o tuto kulturní památku, se stal pronájem kostela spolku. Během jeho působení ve farnosti se o opravu kostela, který byl nadále majetkem jeho farnosti, nezajímal, náš spolek nikdy nekontaktoval, v kostele nikdy nebyl, nikdy nepožádal o klíč od kostela, na žádném z kontrolních dnů na stavbě fyzicky nebyl přítomen, ač byl správcem této farnosti a i za správu této farnosti byl placen. Kostel ani jeho oprava ho nezajímaly, do záchrany kostela, nevložit farář, žádné finanční prostředky. Na kontrolních dnech farnost zastupoval stavební technik biskupství, který spolu se zástupci oddělení památkové péče MěÚ Česká Lípa a s pracovníky Národního památkového ústavu v Liberci vždy spoluurčoval způsob obnovy a bez připomínek schvaloval rozsah, kvalitu a cenu odvedené práce na kostele.

V létě loňského roku, zcela bezdůvodně a bez vysvětlení, začal farář činit kroky, aby zabránil další záchraně kostela - napsal dopis na MK ČR, kde uvedl, že nesouhlasí s proplacením dotace z PZAD za dokončené práce a posléze vypověděl i plnou moc spolku k zastupování farnosti při záchraně kostela. Stejně kroky podnikl i proti dotaci od Libereckého kraje. Na schůzce svolané na Krajském úřadě v Liberci farář, na přímo položený dotaz, jaké důvody ho vedou k výše uvedeným krokům, odmítl odpovědět.

Farář posléze sám nabídl úplatný převod kostela do majetku spolku. Po našem souhlasu, který byl v našem spolku dlouho diskutován a bylo na něj přistoupeno, jen z toho důvodu, že to byla jediná naděje jak mohl být kostel dál obnovován, tento záměr odsouhlasilo i Litoměřické biskupství, které také připravilo smlouvu o převodu kostela. V ten okamžik však farář prohlásil, že si vše rozmyslel a s převodem kostela již nesouhlasí. Nakonec v lednu r. 2015 bylo farářem, při jednání všech zúčastněných stran na Městském úřadu v Zákupích

slíbeno, že v opravách kostela bude pokračovat sám a sám zajistí veškerou administraci dotací a realizaci obnovovacích prací.

V roce 2014 byly získány na pokračující záchranu kostela dvě dotace – 150.000,- Kč od Libereckého kraje a 600.000,- Kč od MK ČR z Programu záchrany architektonického dědictví. Město Zákupy přispělo částkou 30.000,- Kč. V roce 2014 byla na kostele v Brenně dokončena obnova báně a omítek věže v celkové fakturované výši 667 105,- Kč. Kvůli odporu administrátora farnosti k dalšímu pokračování obnovy a záchrany kostela, však nebyla rozšířena obnova kostela v roce 2014 tak, aby bylo možné proinvestovat všechny navržené dotační prostředky. Podle smlouvy o poskytnutí účelové dotace z Dotačního fondu Libereckého kraje (realizace do 31. 7. 2015) jsme předpokládali proinvestování zbývajících prostředků (112.895,- Kč) v roce 2015 při obnově okenic zvonového patra v rámci obnovy omítek horní části věže, s tím že dovyúčtování bude předloženo na krajský úřad ihned po proinvestování zbylé částky na jaře 2015. V závěrečné zprávě a závěrečném vyúčtování dotace z Dotačního fondu Libereckého kraje podané dne 26. 11. 2014 však bylo nesprávně uvedeno, že byla proinvestována celá částka 150 tis. Kč. Tomu předcházelo jednání na KÚ v přítomnosti administrátora farnosti. V roce 2014 bylo tedy z dotace poskytnuté Libereckým krajem proinvestováno 37 105,- Kč. Zbývajících prostředky byly převedeny v účetnictví spolku do roku 2015 jako pasivum, tedy částka k doproinvestování na kostele v Brenně v rámci dotace v roce 2015. Po zjištění, že zbylou částku 112.895,-Kč, vzhledem k podání závěrečné zprávy k dotaci za rok 2014, již není možné proinvestovat v roce 2015 (i přesto, že dle dotační smlouvy byl termínem k profinancování finančních prostředků 31.7. 2015) spolek podal ke dni 20. 5. 2015 krajskému úřadu opravnou závěrečnou zprávu a došlo k vrácení nevyužité části dotace ve výši 112.895,-Kč na účet krajského úřadu dne 21. 5. 2015.

Od března 2015 jsou p. Zdeňkem Rydygrem v Zákupských rozhledech publikovány články o situaci kolem obnovy kostela v Brenně, v nichž je z nepochopitelných důvodů uváděno mnoho zavádějících informací, včetně nařčení z neefektivního vynakládání dotačních prostředků nebo údajného zadržování podkladů. Např. nabízené porovnávání obnovy kostela v Brenně s obnovou kostela v Drchlavě je nesmyslem, svědčícím o velké neznalosti pisatele v oboru obnovy historických staveb, kdy se v článku snaží vyvolat dojem neohospodárnosti vynaložených prostředků. Stejně je to i s úvahami o údajném vyčerpání většiny peněz z předpokládaného celkového rozpočtu obnovy. Na nepravdivé informace neodpovídající skutečnosti nelze věcně argumentovat, protože jsou prostě nepravdivé. Všechny práce provedené na kostele v Brenně byly odvedeny ve výborné kvalitě podle projednané a řádně schválené projektové dokumentace a po zásluze byly vždy velmi oceňovány jak projektanty navrhujícími jednotlivé etapy obnovy, tak zástupci státní památkové péče. Troufneme si říci, že v celém regionu českolipska nebyla v posledních dvaceti letech provedena tak složitá a dobře a citlivě provedená obnova historické památky jako v Brenně. Efektivnost vynaložených dotačních prostředků byla vždy několikanásobně kontrolována poskytovateli dotací i odpovědnými pracovníky Litoměřického biskupství zastupujícími v těchto věcech farnost. V posledních několika letech byly přesné položkové rozpočty a smlouvy o dílo dopředu schvalovány Litoměřickým biskupstvím jako podmínka poskytnutí jakékoliv dotace.

Autorem článku je také napsáno, že náš spolek prohlásil, že nemá podklady z uplynulých fází oprav kostela. Toto tvrzení se nezakládá na pravdě, většina podkladů (kromě stavebně historického průzkumu kostela, který spolek částečně hradil z vlastních prostředků) byla v uplynulých letech vždy za předcházející rok předávána zástupci farnosti a biskupství. I přes to byly tedy kopie všech dokladů znovu předány zástupcům stavebního odboru biskupství.

Poslední článek v Zákupských rozhledech popisující kontrolu proinvestovaných finančních prostředků zástupci Ministerstva kultury ČR, vyvolal údiv i mezi

zaměstnankyněmi ministerstva kultury, které se této kontroly zúčastnily. Výstupem z této kontroly byl totiž písemný zápis, kde je konstatováno, že: „ *V r. 2014 byla dokončena oprava bání a proběhla oprava omítek věže. Výsledek prací odpovídá zaslanému vyhodnocení akce*“.

Náš spolek za dvanáct let svojí činnosti opravil přes 230 drobných sakrálních památek, vlastní kapli sv. Valentina v Novém Šidlově u Zákup, kterou zachránil z trosk před úplným zánikem, pomohl s opravou kostelů v Drchlavě u Dubé, Bořejově, Stvolínkách, Pavlovicích, Kruhu, Kvítkově, Holanech, Konojedech, pomáhá s obnovou gotického kostela ve Volyni u Výsluní v Krušných horách, a to vše dělají členové spolku bezúplatně a ve svém volném čase.

Nikdy jsme za svoji činnost neočekávali nějaká slova díky, vše děláme proto, že nám není lhostejný stav našeho kulturního dědictví, ale to s čím jsme se setkali ze strany zákupského faráře nám přijde jako těžko uvěřitelné. Věříme, že kostel sv. Jana Křtitele v Brenné, stavba slavného barokního stavitele Václava Špačka, nezačne opět chátrat a upadat v zapomnění. Nebýt činnosti našeho spolku, byla by dnes z tohoto nádherného barokního kostela zřejmě již jen ruina.

Miroslav Pröller – předseda spolku Drobné památky severních Čech z.s.

Mgr. Michal Panáček – místopředseda spolku Drobné památky severních Čech z.s.

www.pamatky.ceskalipa.org